

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj 03 0 K 017512 22 Kž
Sarajevo, 12.08.2022. godine

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE!

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Idrizović Sedina kao predsjednika vijeća, Radošević Sonje i Zlotrg Nidžare kao članova vijeća, uz sudjelovanje Šeta Mevlide kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženih Čeliković Izeta i pravnog lica „Dekor“ d.o.o. Banovići, zbog krivičnog djela Porezna utaja iz člana 273. stav 3. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o žalbama kantonalnog tužitelja iz Tuzle, branitelja optuženog Čeliković Izeta, advokata Hogić Envera iz Tuzle i zastupnika optuženog pravnog lica „Dekor“ d.o.o. Banovići, advokata Husejnagić Sabine iz Tuzle, izjavljenim protiv presude Kantonalnog suda u Tuzli broj 03 0 K 017512 18 K od 20.12.2021. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 12.08.2022. godine, donio je slijedeću

P R E S U D U

Žalbe kantonalnog tužitelja iz Tuzle, branitelja optuženog Čeliković Izeta i zastupnika optuženog pravnog lica „Dekor“ d.o.o. Banovići odbijaju se kao neosnovane i presuda Kantonalnog suda u Tuzli broj 03 0 K 017512 18 K od 20.12.2021. godine, potvrđuje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Tuzli 03 0 K 017512 18 K od 20.12.2021. godine, optuženi Čeliković Izet i pravno lice „Dekor“ d.o.o. Banovići, oglašeni su krivim zbog krivičnog djela Porezna utaja iz člana 273. stav 3. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (KZ FBiH), pa je sud primjenom navedenog zakonskog propisa te primjenom članova 42., 43. i 49. KZ FBiH, optuženog Čeliković Izeta osudio na kaznu zatvora u trajanju od 3 (tri) godine, a primjenom odredaba iz članova 42., 47. stavovi 3., 8. i 9., te članova 49. i 136. KZ FBiH optuženo pravno lice „Dekor“ d.o.o. Banovići, osudio na novčanu kaznu u iznosu od 30.000,00 KM, koju kaznu je optuženo pravno lice dužno platiti u roku od 30 dana nakon pravosnažnosti presude, te je određeno da ukoliko se novčana kazna ne plati u navedenom roku, bez odgađanja će se provesti postupak prisilne naplate. Na osnovu člana 114. KZ FBiH, od optuženog pravnog lica „Dekor“ d.o.o. Banovići je oduzeta imovinska korist pribavljena krivičnim djelom u ukupnom iznosu od 258.523,31

KM, koju je optuženo pravno lice dužno vratiti u roku od 6 (šest) mjeseci od dana pravosnažnosti presude uplatom u budžet Federacije Bosne i Hercegovine, pod prijetnjom prinudnog izvršenja. Na osnovu člana 202. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH), optuženi su obavezani na naknadu troškova krivičnog postupka o čijoj visini će u smislu odredbe člana 200. stav 2. ZKP FBiH, sud odlučiti posebnim rješenjem, kao i da plate sudski paušal u iznosu od po 200,00 KM u roku od 15 dana od dana pravosnažnosti presude.

Protiv ove presude žalbu je izjavio kantonalni tužitelj iz Tuzle (kantonalni tužitelj), zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji, s prijedlogom da se uvažavanjem njegove žalbe, „optuženima“ izrekne kazna zatvora u trajanju od 5 (pet) godina.

Prvostepenu presudu žalbom pobija i branitelj optuženog Čeliković Izeta, advokat Hogić Enver iz Tuzle, iz „svih razloga propisanih odredbama ZKP-a, povrede pravila postupka, povrede pravila materijalnog prava kao i odluke o kazni – sankciji“, s prijedlogom da se njegova žalba uvaži, pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje. Uz žalbu je priložio kopiju notarski ovjerenog Rješenja Federalnog ministarstva finansija broj 03-16-1213/16 A.D. od 09.02.2022. godine.

Također protiv prvostepene presude žalbu je izjavila i zastupnik pravnog lica „Dekor“ d.o.o. Banovići, advokat Husejnagić Sabina iz Tuzle, zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka i odluke o krivičnopravnoj sankciji, s prijedlogom da se uvažavanjem njene žalbe pobijana presude ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje, ili da se pobijana presuda preinači u odluci o kazni tako što će se optuženo pravno lice blaže kazniti.

Federalna tužiteljica je podneskom broj T03 0 KTPOŽ 0062606 22 2 od 12.05.2022. godine, predložila da se žalba kantonalnog tužitelja uvaži i pobijana presuda preinači na način da se optuženom Čeliković Izetu izrekne kazna zatvora u dužem trajanju, a da se žalbe branitelja optuženog Čeliković Izeta i zastupnika optuženog pravnog lica „Dekor“ d.o.o. Banovići, odbiju kao neosnovane.

Odgovore na žalbu kantonalnog tužitelja podnijeli su optuženi Čeliković Izet, njegov branitelj kao i zastupnik optuženog pravnog lica „Dekor“ d.o.o. Banovići, s prijedlozima da se ta žalba odbije kao neosnovana. Optuženi Čeliković Izet uz odgovor na žalbu (koji nije potpisao) je dostavio kopije blagajničkih naloga, blagajnički dnevnik, izvod iz NLB Banke i Rješenje Federalnog ministarstva finansija.

Kantonalni tužitelj je podnio odgovor na žalbu branitelja optuženog Čeliković Izeta i zastupnika optuženog pravnog lica „Dekor“ d.o.o. Banovići, s prijedlogom da se te žalbe odbiju kao neosnovane.

Kantonalni tužitelj, branitelj optuženog Čeliković Izeta i zastupnik optuženog pravnog lica „Dekor“ d.o.o. Banovići, u žalbama i u datim odgovorima nisu tražili da, shodno članu 319. stav 1. ZKP FBiH, budu obavješteni o sjednici vijeća ovog suda.

Ovaj sud je ispitao pobijanu presudu u granicama žalbenih navoda kantonalnog tužitelja, branitelja optuženog Čeliković Izeta i zastupnika optuženog pravnog lica „Dekor“ d.o.o. Banovići, kao i po službenoj dužnosti u smislu člana 321. ZKP FBiH, da li je na štetu optuženih povrijeđen Krivični zakon, pa je imajući u vidu i navode iz datih odgovora na žalbe, odlučio kao u izreci, iz sljedećih razloga:

Branitelj optuženog Čeliković Izeta žalbom najprije ukazuje da su „organ uprave i vještak tužilaštva, čiji je nalaz prihvatio prvostepeni sud napravili veliku proceduralnu grešku. Prvo je organ uprave pogriješio kada je postupak kontrole proveo, a da istom postupku nije prisustvovao okrivljeni kao direktor pravnog lica, te se o utvrđenom činjeničnom stanju nije mogao izjasniti niti svoje primjedbe o izvršenoj kontroli unijeti u zapisnik, a što prema propisima o kontroli poreskih obveznika ima pravo. Drugo, kada je tužiteljstvo pokrenulo istragu, te dalo nalog da se ista provede, sukladno odredbama Zakona o krivičnom postupku, nije postupljeno po odredbama Zakona“.

Navedeni žalbeni prigovor branitelja optuženog ne može se prihvatiti. Prije svega, netačan je navod branitelja da optuženi nije bio prisutan kada je vršena poreska kontrola u prostorijama pravnog lica „Dekor“ d.o.o. Banovići, budući da je na zapisniku o inspekcijskom nadzoru ovog poreznog obveznika broj 13/09-15-10-2650/15-3 od 05.02.2016. godine, konstatovano da je prisutan optuženi. Da je to tako proizilazi iz iskaza svjedokinje Bašić Valde, koja je vršila inspekcijski nadzor i sačinila predmetni zapisnik i koja je potvrdila da je inspekcijskom nadzoru bio prisutan direktor tj. optuženi Čeliković Izet. Žalbeni navod branitelja da istraga nije provedena u skladu sa odredbama ZKP FBiH je paušalan i isti se kao takav nije mogao ispitati, budući da branitelj ne konkretizira protivno kojim odredbama procesnog zakona je postupljeno prilikom provođenja istrage.

Potom branitelj optuženog Čeliković Izeta navodi da je vještak odbrane Bečić Ramiz van svake sumnje utvrdio da je knjigovodstvo optuženih bilo „vrlo neuredno i nesređeno“ i tek nakon što je djelimično sređeno knjigovodstvo, vidljivo je da nema protivpravnog i nedozvoljenog postupanja „okrivljenog“, jer niti jednim potezom okrivljeni nije prisvojio niti jednu KM, zbog čega nisu ostvarena bitna obilježja krivičnog djela za koje je njegov branjenik oglašen krivim, a to je „protivpravno prisvajanje novčanih sredstava u korist okrivljenog“.

Ovi žalbeni navodi branitelja optuženog Čeliković Izeta nisu osnovani. Naime, prema odredbi člana 273. stav 1. KZ FBiH (kojom je propisan osnovni oblik krivičnog djela porezne utaje), ovo krivično djelo čini onaj ko za sebe ili drugog izbjegne plaćanje davanja propisanih poreznim zakonodavstvom u Federaciji ili doprinosa socijalnog osiguranja propisanih u Federaciji, ne dajući zahtjevane podatke ili dajući lažne podatke o svom stečenom oporezivom prihodu ili o drugim činjenicama koje su od uticaja na utvrđivanje iznosa takvih obaveza, a iznos obaveze čije se plaćanje izbjegava prelazi preko 10.000,00 KM. Navedeno krivično djelo u stavovima 2. i 3. (kvalificirani oblici) postoji kada iznos obaveze čije se plaćanje izbjegava prelazi 50.000,00 KM (stav 2.), odnosno 200.000,00 KM (stav 3.). Prema tome, imajući u vidu citiranu odredbu zakona, bespredmetan je žalbeni navod branitelja da

njegov branjenik nije u svoju korist izvršio protivpravno prisvajanje sredstava i da zbog toga nisu ostvarena obilježja krivičnog djela porezne utaje, jer ta okolnost nije obilježje krivičnog djela porezne utaje, već je to izbjegavanje plaćanja davanja propisanih poreznim zakonodavstvom u FBiH. Iz obrazloženja pobijane presude slijedi da je prvostepeni dao jasne i određene razloge za zaključak da su se u radnjama optuženog ostvarila bitna obilježja bića krivičnog djela za koja je oglašen krivim. Tim razlozima branitelj optuženog Čeliković Izeta se ne bavi niti ih dovodi u pitanje.

Potom branitelj optuženog Čeliković Izeta u žalbi navodi da je vještak optužbe Varivoda Zoran „grdno pogriješio“ jer nije nakon što je dobio naredbu za vještačenje pristupio u prostor privrednog društva „Dekor“ d.o.o. Banovići, u smislu odredbe člana 125. ZKP FBiH, i na licu mjesta utvrdio stvarno stanje i uvid u dokumentaciju ovog pravnog lica, već se vještak pri izradi svog nalaza i mišljenja koristio samo onim što su inspektorice Porezne uprave u svom zapisniku evidentirale. Zbog takvog propusta vještak je propustio sa sigurnošću da utvrdi koju vrstu poreza eventualno treba uplatiti „okrivljeni“ i privredno društvo u kojem radi, „jer je sasvim logično da ako se nešto računa kao porez na dobit, onda po zakonima Federacije BiH, ista sredstva ne mogu biti oporezovana kao lični dohoci“, kako je to objasnio vještak odbrane. Iz navedenog proizilazi da činjenično stanje u pobijanoj presudi nije pravilno utvrđeno, naročito kada se ima u vidu da je njegov branjenik bio uredan izvršilac obaveza prema javnim prihodima, o čemu svjedoče dvije izvršene kontrole 2009. godine i 2012. godine od strane Porezne uprave. Zbog navedenog, posljednja kontrola se preklapa sa periodom ranije vršene kontrole, čime se derogira kontrola obavljena 2012. godine, pa se postavlja pitanje zašto vještak o tome nije vodio računa, budući da je zapisnik posljednje kontrole bio osnov za sačinjavanje nalaza i mišljenja vještaka optužbe Varivoda Zorana.

Naprijed istaknuti žalbeni navodi branitelja optuženog Čeliković Izeta ne dovode u pitanje pravilnost pobijane presude.

Prije svega, uvidom u Nalaz i mišljenje vještaka Varivoda Zorana te Naredbu kantonalnog tužitelja, ovaj sud je utvrdio da imenovani vještak nije zasnovao svoj nalaz i mišljenje isključivo na zapisniku Porezne uprave. Naime, iz naredbe za vještačenje i Nalaza i mišljenja pomenutog vještaka slijedi da je nadležni tužitelj vještaku dao za zadatak da izvrši vještačenje knjigovodstvene dokumentacije i evidencije privrednog društva „Dekor“ d.o.o. Banovići za period od 01.01.2011. godine do 31.12.2014. godine, vezano za otpis potraživanja od fizičkih osoba po osnovu Zakona o obligacionim odnosima i to na osnovu pregleda dokumentacije koja je decidno navedena od 03. do 08. strane Nalaza i mišljenja vještaka Varivoda Zorana, a među tom dokumentacijom nema Zapisnika o izvršenoj inspeksijskoj kontroli Porezne uprave, te da na osnovu te dokumentacije vještak utvrdi ukoliko je izvršen otpis da li je isti iskazan u glavnoj knjizi i ako jeste u kojem iznosu, da li je postojao osnov za otpis potraživanja i pod kojim uslovima, da li je pravno lice „Dekor“ po osnovu zaključenih ugovora o asignaciji i cesiji iskazalo uplate u glavnoj knjizi izvršene od strane kupaca stanova i ako jeste u kojem iznosu, da li otpis potraživanja i neprikazivanje uplata u glavnoj knjizi podliježe obračunu poreza i doprinosa i ako podliježe po kojim

zakonskim propisima i u kojim iznosima, te ukoliko podliježe utvrditi tačan iznos uskraćenih poreza i doprinosa po godinama kao i za sve godine ukupno, te koji budžeti su oštećeni i za koji iznos. S tim u vezi navod branitelja da je optuženi Čeliković Izet u ranijim godinama bio uredan izvršilac obaveza prema javnim prihodima, o čemu svjedoče dvije izvršene kontrole 2009. godine i 2012. godine od strane Poreske uprave, te da se posljednja kontrola preklapa sa periodom ranije vršene kontrole, sama po sebi ne znači da je činjenično stanje u pobijanoj presudi pogrešno utvrđeno kako to branitelj optuženog Čeliković Izeta smatra, budući da je zadatak vještaka bio da utvrdi porezne obaveze u situaciji da li otpisi potraživanja i neprikazivanje uplata u glavnoj knjizi podliježu obračunu poreza i doprinosa i ako podliježu po kojim zakonskim propisima i u kojim iznosima, a branitelj ne iznosi argumente da su prethodne kontrole vršene u tom pravcu tj. u odnosu na naprijed navedene okolnosti. Nadalje, pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja nije dovedena u pitanje ni navodima branitelja da je vještak tužiteljstva bio dužan, shodno članu 125. ZKP FBiH, da posjeti privredno društvo „Dekor“ d.o.o. Banovići, prije nego je sačinio Nalaz i mišljenje, jer takvo postupanje vještaka bilo bi protivno odredbi člana 113. stav 3. ZKP FBiH, prema kojoj vještak može predložiti da se izvedu dokazi ili pribave predmeti i podaci koji su od važnosti za davanje njegovog nalaza i mišljenja, ali ne i da sam pribavlja te dokaze. Stoga, okolnost da vještak tužiteljstva nije tražio sređivanje knjigovodstvenog stanja u smislu odredbe 125. stav 2. ZKP FBiH, samo po sebi ne dovodi u pitanje pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja. Ovo tim prije što je prvostepeni sud u pobijanoj presudi dao jasne i određene razloge zbog čega iskazu te Nalazu i mišljenju vještaka odbrane Bečić Ramiza, ne poklanja vjeru. Tim datim razlozima branitelj optuženog se ne bavi niti ih dovodi u pitanje. Na kraju, neprihvatljiv je i navod branitelja da vještak Varivoda nije sa sigurnošću utvrdio koju vrstu poreza njegov branjenik nije uplatio, budući da iz iskaza te Nalaza i mišljenja vještaka Varivoda Zorana slijedi da optuženi nije izvršio uplatu poreza na dohodak i uplatu poreza na dobit. Žalbeni navod branitelja „da je logično da ako se nešto računa kao porez na dobit, onda po zakonima Federacije BiH, ista sredstva ne mogu biti oporezovana kao lični dohoci“, je paušalne prirode, budući da branitelj ne iznosi argumente za ovakvu svoju tvrdnju, niti se bavi razlozima iz pobijane presude, a na kojima je prvostepeni sud temeljio svoj zaključak da optuženi nije izvršio uplatu poreza na dohodak i uplatu poreza na dobit u iznosima navedenim u izreci pobijane presude.

Nadalje, ni ukazivanje branitelja da se u međuvremenu pojavila nova činjenica koja sva utvrđenja prvostepenog suda „baca pod noge“, a to je Rješenje Federalnog ministarstva finansija broj 03-16-1213/16 A.D. od 09.02.2022. godine kojim je uvažena žalba „Dekor“ d.o.o. Banovići, protiv Zaključka Poresne uprave (koje je branitelj priložio uz žalbu), ne dovodi u pitanje pravilnost pobijane presude. Navedeno stoga, što je ovo rješenje doneseno u odnosu na Zaključak kojim je utvrđeno da je Čeliković Izet neblagovremeno podnio zahtjev za obnovu postupka, i isto ne predstavlja zapreku sudu da odluči o optužnici, niti ima uticaja na odluku suda donesenu u krivičnom postupku. Naime, imajući u vidu odredbe procesnog zakona, pogrešan je stav branitelja da je zapisnik o inspekcijskoj kontroli osnov za pokretanje krivičnog postupka, podizanje optužnice i u konačnom osnov za donošenje osuđujuće presude, jer takav stav nema utemeljenja u odredbama procesnog zakona, i on kao takav nema uticaja na krivični postupak.

Potom branitelj optuženog Čeliković Izeta u žalbi navodi da su „odbrana i okrivljeni u finalu prvostepenog postupka“ dostavili materijalno finansijsku dokumentaciju, međutim prvostepeni sud, iako je tu dokumentaciju primio „na znanje“ i u sudski spis, istu nije prihvatio kao dokazni prijedlog odbrane i vratio je odbrani. Smatra da je prvostepeni sud pogrešno postupio, jer između prijema dokaznog materijala odbrane u spis suda i vraćanja tog materijala odbrani nije održano niti jedno ročište odnosno sjednica vijeća na kojoj bi se vijeće moglo upoznati sa tim dokazima, pa se advokat „pita kako su se ostala dva člana vijeća upoznala sa dokaznim materijalom, u zapisniku o tome nema traga, zbog čega je praktično načinjena i procesna povreda postupka, odnosno materijalna povreda prava na štetu okrivljenog“.

Naprijed istaknuti žalbeni navodi branitelja optuženog Čeliković Izeta nisu osnovani.

Tačno je da je odbrana optuženog Čeliković Izeta na glavnom pretresu koji je održan dana 13.10.2021. godine, predala sudu materijalnu dokumentaciju koja bi po prijedlogu odbrane trebala biti osnov za dopunsko vještačenje po vještaku odbrane Bečić Ramiza. Sa zapisnika o glavnom pretresu od 16.12.2021. godine (strana 5.), slijedi da je predsjednica vijeća navela da je vijeće izvršilo uvid u predmetnu dokumentaciju budući da je ista predana vijeću dana 13.10.2021. godine i u vezi prijedloga branitelja optuženog da se provede dopunsko vještačenje, vijeće je donijelo odluku da se odbije taj prijedlog odbrane, o čemu će sud dati detaljnije razloge u svojoj odluci tj. presudi. Iz obrazloženja pobijane presude (strana 9., pasus drugi), proizilazi da je prvostepeni sud dao razloge zbog čega je odbio naprijed navedeni prijedlog branitelja optuženog Čeliković Izeta, između ostalog cijeneći da sve analitičke kartice i konta blagajne, su u knjigovodstvu prikazane odjednom u oktobru mjesecu, a datum vađenja tog konta je 05.10.2021. godine, na temelju čega je prvostepeni sud zaključio da su iste sačinjene naknadno, pa se tvrdnja odbrane da iste datiraju iz 2011. godine nije mogla prihvatiti, jer kako je zaključio prvostepeni sud da su iste postojale, bile bi pronađene kako u vrijeme vršenja inpekcijaskog nadzora, provođenja istrage, tako i u vrijeme obavljanja vještačenja od strane vještaka. Ovim datim razlozima branitelj optuženog Čeliković Izeta se ne bavi niti ih dovodi u pitanje. Okolnost da od ročišta kada je predana materijalna dokumentacija od strane odbrane sa prijedlogom da ista bude predmet dopunskog vještačenja (dana 13.10.2021. godine), do ročišta kada je prvostepeni sud donio odluku kojim je odbio taj dokazni prijedlog odbrane (dana 16.12.2021. godine), nije održana kako branitelj navodi niti jedna sjednica vijeća pa je „nejasno kako su se ostala dva člana vijeća upoznala sa tim dokaznim materijalom“, i da je uslijed toga povrijeđen procesni zakon na štetu optuženog, nema utemeljenja u odredbama procesnog zakona. Naime, prema odredbi člana 254. stav 3. ZKP FBiH, o prijedlozima stranaka i branitelja odlučuje sudija, odnosno predsjednik vijeća, dok je u stavu 4. istog člana propisano da odluke sudije odnosno predsjednika vijeća se uvijek objavljuju i, s kratkim obrazloženjem razmatranih činjenica, unose u zapisnik o glavnom pretresu. Prema tome, imajući u vidu naprijed relevantne odredbe procesnog zakona, slijedi da nije potrebno održati ročište kako bi se članovi vijeća upoznali sa dokazima. Osim toga branitelj u žalbi ne konkretizira koja je to odredba procesnog zakona povrijeđena na štetu njegovog branjenika, ili da je eventualno takvo postupanje suda bilo od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude u smislu odredbe člana 312. stav 1. i 2. ZKP FBiH.

Branitelj optuženog smatra da je „povrijeđen postupak na štetu njegovog branjenika“, iz razloga što je prvostepeni sud izvršio sučeljavanje vještaka optužbe i vještaka odbrane. Međutim, ovaj navod branitelja je paušalan, budući da branitelj u žalbi ne navodi protivno kojoj odredbi procesnog zakona je prvostepeni sud postupio zato što je proveo sučeljavanje vještaka optužbe i vještaka odbrane. Osim toga, iz obrazloženja pobijane presude slijedi da je prvostepeni sud izvršio ocjenu ovih protivrječnih dokaza u smislu odredbe člana 305. stav 7. ZKP FBiH, nakon čega je na stranama od 15. do 21. iznio konkretne razloge zbog čega nalazu vještaka odbrane ne poklanja vjeru, koji se žalbom branitelja ne osporavaju.

Navod branitelja optuženog Čeliković Izeta „da zajednički imenitelj pogrešno i netačno utvrđenog stanja leži u činjenici da Tužiteljstvo i sud smatraju da svaki stan i iznos koji treba biti plaćen po ocjeni suda predstavlja dobit pravnog lica „Dekor“ d.o.o., ne uzimajući u obzir činjenicu da je stan koji okrivljeni prodaje trećem licu u isto vrijeme opterećen cijenom koju treba platiti nekom od nosilaca izgradnje tih stanova, tek iz razlike u cijeni će se vidjeti kolika je zarada na pojedinom stanu na što bi se obračunao porez na dobit“, je neprihvatljiv. Navedeno stoga, što optuženi uopšte nije oglašen krivim za ove radnje, već da iznose novca koje su mu kupci stanova gotovinski platili nije predao na blagajnu ili položio na račun firme „Dekor“ d.o.o. Banovići, već je iste i dalje vodio kao nenaplaćene, nakon čega je donio odluke o otpisu tih potraživanja (iako su ista naplaćena), pa je takvim odlukama otpisao i isknjižio već ranije naplaćena potraživanja od kupaca stanova u iznosu od 331.275,32 KM.

Nadalje, budući da iz dokaza koje je cijenio prvostepeni sud, a koji su bili predmet vještačenja (a potvrđeno je i iskazom svjedoka Hećimović Damira) nesporno proizilazi da je Hećimović Damir dana 05.06.2009. godine gotovinski uplatio pravnom licu „Dekor“ d.o.o. Banovići iznos od 110.000,00 KM, o čemu mu je izdat nalog broj 28/09, te da taj nalog odnosno ta gotovinska naplata nije iskazana u glavnoj knjizi pravnog lica „Dekor“ d.o.o. Banovići, to je neprihvatljiv navod branitelja da je cjelokupan iznos koji je uplatio Hećimović Damir položen na račun pravnog lica „Dekor“ d.o.o. Banovići i da je optuženi uredno izvršio svoje porezne obaveze u tom pravcu, jer takva tvrdnja nema utemeljenja u provedenim dokazima. Branitelj je kontradiktoran kada tvrdi da je njegov branjenik u odnosu na navedeni iznos platio poreze i doprinose za period 2008. i 2009. godine, jer da je to tako, navedeni iznos se ne bi vodio kao nenaplaćeni i na kraju, na temelju odluke koju je potpisao optuženi izvršen je otpis tog potraživanja u odnosu na Hećimović Damira. Ista ocjena vrijedi i za prigovore branitelja koji se odnose na iznos koji su platili Bećimović Damir i Azra. Jer kako je već ranije navedeno, relevantno je to da iznose novca koje su kupci stanova gotovinski platili optuženom, on iste nije predao na blagajnu ili položio na račun firme „Dekor“ d.o.o. Banovići, već ih je vodio kao nenaplaćene, nakon čega je donio odluke o otpisu tih potraživanja (iako su ista naplaćena), a da pri tome nisu ispunjeni propisani uvjeti za otpis potraživanja. O svemu navedenom prvostepeni sud je dao konkretne razloge (od strane 07. do 23. pobijane presude), cijeneći pri tome dokaze subjektivne i objektivne prirode, a ne samo nalaz i mišljenje vještaka Varivoda Zorana.

Na kraju, ni žalbeni navod branitelja kojim upućuje drugostepeni sud da uzme u obzir „sve navode rečene u završnoj riječi“, je paušalan i isti se kao takav ne može ispitati. Osim toga, ovaj sud kao drugostepeni, postupa u smislu odredbe člana 321. ZKP FBiH prema kojoj se pobijana presuda ispituje u dijelu u kojem se ona pobija žalbom.

Zastupnica optuženog pravnog lica „Dekor“ d.o.o. Banovići, smatra da su u obrazloženju pobijane presude izostali jasni i potpuni razlozi o tome kako i na koji način je optužena pravna osoba raspolagala protivpravno ostvarenom imovinskom koristi, budući da naplaćeni iznos potraživanja nije bio uplaćen u blagajnu ili na račun pravne osobe. Obzirom da pobijana presuda ne sadrži razloge o ovim odlučnim činjenicama, učinjena je bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Navedeni žalbeni navodi zastupnice optuženog pravnog lica „Dekor“ d.o.o. Banovići ne mogu se prihvatiti. Navedeno stoga što iz obrazloženja pobijane presude (strana 22.), slijedi da je prvostepeni sud dao razloge o tome kako odnosno na koji način je optužena pravna osoba „Dekor“ d.o.o. Banovići u inkriminisanoj periodu raspolagala novcem – da su se ta sredstva „na crno isplaćivala“ radnicima kao plaće i da to nije nigdje evidentirano. Ovim razlozima žalba se ne bavi niti ih dovodi u pitanje, pa kako pobijana presude sadrži razloge o navedenom, nije učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Potom, u okviru istog žalbenog osnova, zastupnica optuženog pravnog lica „Dekor“ d.o.o. Banovići, žalbom ukazuje da pobijana presuda ne sadrži razloge u pogledu uslova koji se odnose na doprinos pravne osobe u učinjenju predmetnog krivičnog djela od strane optuženog Čeliković Izeta. Međutim, ni ovi žalbeni navodi zastupnice optuženog pravnog lica „Dekor“ d.o.o. Banovići, ne mogu se prihvatiti. Odredbom člana 128. ZKP FBiH, propisani su osnovi odgovornosti pravne osobe. Nijedan od tih osnova ne propisuje kao osnov odgovornosti pravne osobe njen doprinos u učinjenju krivičnog djela. Stoga, nije ni postojala obaveza prvostepenog suda da u tom pravcu daje obrazloženje, pa nedostatak istog o navedenom, nema za posljedicu bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH. Ni okolnost da pravna osoba odgovara za učinjeno krivično djelo u granicama učiniteljeve odgovornosti (konkretno optuženog Čeliković Izeta), budući da u pravnoj osobi osim učinitelja nema druge osobe ili organa koji bi mogli usmjeravati ili nadzirati učinitelja, nema za posljedicu obavezu suda da utvrdi doprinos pravne osobe u učinjenju predmetnog krivičnog djela, imajući u vidu odredbu člana 128. KZ FBiH.

Iz naprijed navedenih razloga zakonitost i pravilnost pobijane presude nije dovedena u pitanje žalbenim navodima branitelja optuženog Čeliković Izeta i zastupnika pravne osobe „Dekor“ d.o.o. Banovići.

Zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji, prvostepenu presudu žalbom pobijaju kantonalni tužitelj i zastupnica optužene pravne osobe „Dekor“ d.o.o. Banovići. Međutim, budući da je žalba branitelja optuženog Čeliković Izeta izjavljena i zbog pogrešno ili

nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, ona u smislu odredbe člana 323. ZKP FBiH, sadrži u sebi i žalbu zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji.

Pobijajući prvostepenu presudu zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji, kantonalni tužitelj smatra da u odnosu na optuženog Čeliković Izeta, izrečena kazna zatvora u trajanju od 3 (tri) godine, nije dovoljna za postizanje kako specijalne tako i generalne prevencije. Smatra da prvostepeni sud kao olakšavajuću okolnost na strani optuženog nije mogao da cijeni protek vremena od izvršenja predmetnog krivičnog djela, budući da je isti dobrim djelom nastao zloupotrebom prava na odbranu optuženog. S tim u vezi ukazuje da je optužnica u ovom predmetu podignuta 2018. godine, da su svi dokazi optužbe izvedeni u periodu od godinu dana, dok su dokazi odbrane izvođeni u vremenskom periodu od tri godine, pri čemu je samo na preciziranje zadataka vještačenja po vještaku odbrane, bilo potrebno skoro godinu dana. Navedeno je imalo za posljedicu da je presuda u ovom krivičnom predmetu donesena tek 20.12.2021. godine – skoro četiri godine poslije. Pored navedenog, kantonalni tužitelj smatra da prvostepeni sud prilikom odmjeravanja kazne nije u dovoljnoj mjeri cijenio visinu neplaćenih poreznih obaveza, budući da taj iznos premašuje cenzus od 200.000,00 KM za cijelih 65.858,36 KM. Zbog navedenog kantonalni tužitelj predlaže da se “optuženima” izrekne kazna zatvora u trajanju od 5 (pet) godina.

Zastupnica optuženog pravnog lica “Dekor” d.o.o. Banovići, smatra da je izrečena novčana kazna u iznosu od 30.000,00 KM prestrogo odmjerena, budući da je nejasno, imajući u vidu protek vremena, na temelju čega je prvostepeni sud utvrdio finansijsko stanje i poslovni rezultat optuženog za period od posljednje tri do pet godina. Posebno je nejasno na temelju čega je prvostepeni sud utvrdio da osnovni kapital pravnog lica “Dekor” d.o.o. Banovići iznosi 402.506,95 KM. Iako KZ FBiH ne sadrži izričitu odredbu koja se odnosi na opće razloge za ublažavanje kazne pravnom licu ili za oslobađanje od kazne, to samo po sebi ne znači da se na optuženo pravno lice ne mogu primijeniti odredbe o ublažavanju ili o oslobađanju od kazne, naročito kada se uzme u obzir protek vremena od učinjenja predmetnog krivičnog djela, koje je prvostepeni sud propustio cijiniti.

Naprijed istaknuti žalbeni navodi kantonalnog tužitelja i zastupnice optuženog pravnog lica “Dekor” d.o.o. Banovići, ne dovode u pitanje odluku suda o kazni.

Iz obrazloženja pobijane presude (strana 23.), slijedi da je prvostepeni sud prilikom odmjeravanja kazne u odnosu na optuženog Čeliković Izeta, kao olakšavajuće okolnosti cijenio njegove porodične i materijalne prilike, narušeno zdravstveno stanje, kao i činjenicu da je od izvršenja krivičnog djela protekao duži vremenski period. Kao otežavajuće okolnosti je cijenio njegovu upornost, težnju za sticanjem profita na nezakonit način, nepostojanje svijesti kod optuženog o opravdanosti javnih prihoda, shvatanja pravičnosti poreznog sistema te izostanak odgovornosti prema društvu, kao i visinu neplaćenih poreznih obaveza. Stav kantonalnog tužitelja da prvostepeni sud nije mogao cijiniti kao olakšavajuću okolnost na strani optuženog protek vremena od izvršenja predmetnog krivičnog djela “zato što je optuženi svojim postupcima odugovlačio krivični postupak zbog čega su dokazi odbrane izvođeni u postupku pred prvostepenim sudom tri godine, ne dovodi u pitanje pravilnost

odluke o kazni. Naime, prema odredbi člana 277. stav 3. ZKP FBiH, sudija odnosno predsjednik vijeća je dužan da vodi računa da ispitivanje i izvođenje dokaza bude efikasno za utvrđivanje istine, a prema odredbi člana 254. ZKP FBiH, dužnost predsjednika vijeća je između ostalog i otklanjanje svega što odugovlači postupak, a ne doprinosi razjašnjenju stvari. Imajući u vidu navedeno, kantonalni tužitelj ne iznosi argumentaciju u prilog tvrdnji da je optuženi svojim postupcima odugovlačio krivični postupak, a okolnost da je izvođenje dokaza odbrane u postupku pred prvostepenim sudom trajala, sama po sebi ne znači da su radnje optuženog bile usmjerene na odugovlačenje krivičnog postupka kako to kantonalni tužitelj smatra. Stoga, dužina trajanja postupka pred prvostepenim sudom, po svom sadržaju ne predstavlja otežavajuću okolnost na strani optuženog, kako to kantonalni tužitelj smatra. Navod kantonalnog tužitelja da prvostepeni sud prilikom odmjeravanja kazne nije u dovoljnoj mjeri cijenio visinu neplaćenih poreznih obaveza, budući da taj iznos premašuje cenzus od 200.000,00 KM za cijelih 65.858,36 KM, je paušalan, budući da je optuženom izrečena zakonom propisana kazna zatvora za stav 3. člana 273. KZ FBiH, a pri tome kantonalni tužitelj ne iznosi argumentaciju zbog čega taj iznos "koji premašuje cenzus", opravdava izricanje kazne zatvora u trajanju od pet godina. Na kraju, budući da je žalba branitelja optuženog Čeliković Izeta izjavljena i zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, ona u smislu odredbe člana 323. ZKP FBiH, sadrži u sebi i žalbu zbog odluke krivičnopravnoj sankciji. Ovaj sud je, u smislu navedene zakonske odredbe, pobijanu presudu ispitao i u tom dijelu te našao da se, s obzirom na utvrđene olakšavajuće i otežavajuće okolnosti od strane prvostepenog suda na strani optuženog, izricanjem kazne zatvora u kraćem trajanju od izrečene ne može postići svrha kažnjavanja u smislu člana 42. KZ FBiH.

Kada je riječ o optuženom pravnom licu "Dekor" d.o.o. Banovići, prvostepeni sud je prilikom odmjeravanja kazne kao olakšavajuće okolnosti cijenio da isto do sada nije osuđivano, da se radi o likvidnom preduzeću koje pravovremeno podmiruje svakodnevne aktivnosti, pa je uz izostanak okolnosti koje utiču na ublažavanje kazne ili na oslobađanje od kazne, budući da pravna osoba, odnosno njen rukovodeći ili nadzorni organ nije dobrovoljno prijavio počinitelja krivičnog djela, niti su spriječili učinitelja da dovrši započeto krivično djelo, niti su dobrovoljno vratili imovinsku korist ili otklonili prouzrokovane štetne posljedice, cijenio pri tome i visinu osnovnog kapitala ovog pravnog lica - 402.506,95 KM, zaključio da se radi o društvu sa jakim privrednom snagom, te da je novčana kazna u iznosu od 30.000,00 KM, adekvatna da se istom ostvari svrha kažnjavanja.

Žalbeni navodi zastupnice optuženog pravnog lica "Dekor" d.o.o. Banovići, da je nejasno na osnovu čega je prvostepeni sud utvrdio da se radi o pravnom licu čiji je osnovni kapital 402.506,95 KM je neprihvatljiv, budući da je u spisu predmeta kao dokaz optužbe uložen dopis Općinskog suda u Tuzli broj 032-0- RegZ-17-001425 od 04.05.2017. godine, iz kojeg proizilazi da je osnovni kapital ovog pravnog lica 402.506,95 KM. Žalbeni navodi da je prvostepeni sud bio u obavezi da provjeri finansijsku snagu ovog optuženog unazad od tri do 5 godina, nema utemeljenja u odredbi člana 139. KZ FBiH, budući da je ovim članom propisano da je sud dužan cijeliti privrednu snagu pravne osobe. Osim toga, ni zastupnica u žalbi ne iznosi argumente ili dokaze u tom pravcu kojima bi se doveo u pitanje zaključak suda koji se odnosi na privrednu snagu optužene pravne osobe. Nadalje, iz obrazloženja pobijane

presude slijedi da je prvostepeni sud naveo konkretne razloge zbog kojih nalazi da u odnosu na ovog optuženog nema mjesta primjeni instituta ublažavanja kazne ili eventualno oslobađanja od kazne optuženog. Tim datim razlozima zastupnica optužene pravne osobe se ne bavi niti ih dovodi u pitanje. Ni navod da protek vremena opravdava ublažavanje kazne ili oslobađanje od kazne, osim što je paušalne prirode, ne može dovesti u pitanje značaj činjenica i okolnosti koje je cijenio prvostepeni sud pri donošenju zaključka da u konkretnom slučaju nema mjesta ublažavanju kazne ili eventualno oslobađanju od kazne optuženog.

Prema tome, iz naprijed navedenih razloga, ovaj sud nalazi da su izrečene kazne optuženim naznačene u izreci pobijane presude pravilno odmjerene i da je prvostepeni sud svim okolnostima koje su navedene u pobijanoj presudi dao odgovarajući značaj, kojim kaznama će se postići svrha kažnjavanja u smislu odredbe člana 42. KZ FBiH.

Na osnovu izloženog ovaj sud je, na osnovu člana 328. ZKP FBiH, donio presudu kojom je žalbe kantonalnog tužitelja iz Tuzle, branitelja optuženog Čeliković Izeta i zastupnika optuženog pravnog lica „Dekor“ d.o.o. Banovići, odbio kao neosnovane i potvrdio prvostepenu presudu.

Zapisničar
Šeta Mevlida,s.r.

Predsjednik vijeća
Idrizović Sedin,s.r.